

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **MUDr. A.**, bývajúca v T., zastúpenej JUDr. I., advokátom so sídlom v T., proti žalovanému **Ú.**, so sídlom v B., **o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 26 C 89/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 27. novembra 2014 sp. zn. 4 Co 168/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 25. januára 2013 č.k. 26 C 89/2011-85 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 40 000,- eur a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Žalobkyňa podala proti tomuto rozsudku odvolanie.

Okresný súd Trenčín uznesením z 20. marca 2013 č.k. 26 C 89/2011-96 uložil žalobkyňi podľa položky 7b Sadzobníka súdnych poplatkov (ďalej len „položka“), prílohy zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb.“) povinnosť zaplatiť súdny poplatok 1 266,- eur za odvolanie. Žalobkyňa žiadosťou zo 4. apríla 2013 požiadala o oslobodenie od súdneho poplatku za podané odvolanie.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 27. novembra 2014 sp. zn. 4 Co 168/2013 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, žalovanému náhradu trov dovolacieho konania

nepriznal a žalobkyni nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Uviedol, že žalobkyňa nepreukázala splnenie zákonných podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov, nakoľko zo žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov nie sú zrejmé komplexné majetkové pomery žalobkyne a jej osobné a majetkové pomery tak neboli dostatočne preukázané a deklarované podľa § 138 ods. 2 písm. a/ O.s.p.

Proti časti rozsudku, ktorou nebolo žalobkyni priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, podala žalobkyňa dovolanie. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zmenil a priznal jej oslobodenie od súdnych poplatkov, keď prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 236 a § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p. s odôvodnením, že krajský súd nesprávne vyhodnotil jej žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, keď tvrdil, že žiadosť nepodpísala a zo žiadosti nie sú zrejmé jej komplexné majetkové pomery. Uviedla, že súd ju nevyzval, aby svoje majetkové pomery bližšie preukázala, ani aby svoju žiadosť doplnila a podpísala.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalobkyňa zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V danom prípade je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Dovolanie žalobkyne nesmeruje proti uzneseniu, ktoré je uvedené v týchto ustanoveniach; prípustnosť jej dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na vyššie uvedené by prípustnosť dovolania žalobkyne zakladalo, ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť

byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolaateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení dovolací súd nezistil.

Z obsahu dovolania žalobkyne možno vyvodiť, že namieta, že rozhodnutím o zamietnutí jej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne

záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Pri posudzovaní dovolania žalobkyne podľa obsahu je zrejmé, že podstatnou je v ňom námietka, že odvolací súd nesprávne posúdil zistený skutkový stav a pri aplikácii ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. dospel k nesprávnemu záveru o nesplnení podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Dovolateľka teda namietala, že týmto dovolaním napadnuté uznesenie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod (možno ním odôvodniť procesne prípustné dovolanie), nesprávnosť právneho posúdenia ale nezakladá žiadnu z väd v zmysle § 237 O.s.p. Treba dodať, že pre vyhovenie návrhu účastníka na oslobodenie od súdnych poplatkov je v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p. potrebné, aby súčasne boli splnené dve podmienky, a to že: 1/ oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a 2/ nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto podmienok nie je splnená čo i len jedna, nemožno žiadosti vyhovieť. V danom prípade odvolací súd nevyhovel žiadosti dovolateľky, keď dospel k záveru, že pomery dovolateľky neodôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Dovolateľkou uvádzané skutkové okolnosti teda v ničom nepotvrdzujú, že by procesným postupom odvolacieho súdu bola znemožnená realizácia niektorého z jej procesných oprávnení.

V danom prípade bol postup odvolacieho súdu v súlade so zákonom a nemal za následok odňatie možnosti žalobkyne pred súdom konať. Za odňatie možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nemožno považovať samotné rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti žalobkyne o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Oslobodenie od súdnych poplatkov je v občianskom súdnom konaní viazané na určité podmienky (pozri vyššie), ktoré však v prípade žalobkyne neboli splnené.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že mu žiadne trovy tohto konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2015

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová